

Suvestinė redakcija nuo 2017-06-13 iki 2017-11-10

Įsakymas paskelbtas: TAR 2016-05-02, i. k. 2016-10959

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL 2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 5 PRIORITETO „APLINKOSAUGA, GAMTOS IŠTEKLIŲ DARNUS
NAUDOJIMAS IR PRISITAIKYMAS PRIE KLIMATO KAITOS“ PRIEMONĖS NR.
05.4.1-APVA-V-016 „SAUGOMŲ TERITORIJŲ IR VALSTYBINĖS REIKŠMĖS PARKŲ
TVARKYMAS, PRITAIKYMAS LANKYMOI“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2016 m. balandžio 22 d. Nr. D1-271
Vilnius

Vadovaudamasis Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunkčiu, 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, 65 punktą,

t v i r t i n u 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-APVA-V-016 „Saugomų teritorijų ir valstybinės reikšmės parkų tvarkymas, pritaikymas lankymui“ projektų finansavimo sąlygų aprašą (pridedama).

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2016 m. balandžio 22 d. įsakymu
Nr. D1-271

**2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 5 PRIORITETO „APLINKOSAUGA, GAMTOS IŠTEKLIŲ DARNUS
NAUDOJIMAS IR PRISITAIKYMAS PRIE KLIMATO KAITOS“ PRIEMONĖS NR.
05.4.1-APVA-V-016 „SAUGOMŲ TERITORIJŲ IR VALSTYBINĖS REIKŠMĖS PARKŲ
TVARKYMAS, PRITAIKYMAS LANKYMOI“
PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-APVA-V-016 „Saugomų teritorijų ir valstybinės reikšmės parkų tvarkymas, pritaikymas lankymui“ projektų finansavimo sąlygų aprašas (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 (toliau – Veiksmų programa), 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-APVA-V-016 „Saugomų teritorijų ir valstybinės reikšmės parkų tvarkymas, pritaikymas lankymui“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas) įgyvendinimo priežiūrą.

2. Šis Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. D1-1050 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.2. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.3. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas);

2.4. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos šio Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų

Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, Atskirųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdiniame reglamente ir priklausomųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdiniame reglamente, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. D1-62 „Dėl Atskirųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento ir priklausomųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento patvirtinimo“, Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodikoje, patvirtintoje 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos valdymo komiteto 2014 m. spalio 13 d. posėdžio protokolo Nr. 35 sprendimu (toliau – Metodika).

3. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Ministerija) ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau – įgyvendinančioji institucija).

4. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – negrąžinamoji subsidija.

5. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama valstybės projektų planavimo būdu.

6. Pagal šį Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 45 577 563 eurų (keturiasdešimt penkių milijonų penkių šimtų septyniasdešimt septynių milijonų penkių šimtų šešiasdešimt trijų tūkstančių eurų) Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų (Europos regioninės plėtros fondas) lėšų ir 7 337 216 eurų (septynių milijonų trijų šimtų trisdešimt septynių tūkstančių dviejų šimtų šešiolikos eurų) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų:

6.1. Projektų, įgyvendinamų pagal šio Aprašo 9.1–9.2 papunkčiuose nurodytas veiklas įgyvendinimui numatoma skirti iki 41 577 563 eurų (keturiasdešimt vieno milijono penkių šimtų septyniasdešimt septynių tūkstančių penkių šimtų šešiasdešimt trijų eurų) Europos regioninės plėtros fondo lėšų ir 7 337 216 eurų (septynių milijonų trijų šimtų trisdešimt septynių tūkstančių dviejų šimtų šešiolikos eurų) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų;

6.2. Projektų, įgyvendinamų pagal šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą įgyvendinimui numatoma skirti iki 4 000 000 eurų (keturių milijonų eurų) Europos regioninės plėtros fondo lėšų.

7. Priimdama sprendimą dėl projektų finansavimo, Ministerija turi teisę šio Aprašo 6 punkte nurodytą sumą padidinti, neviršydamą Priemonių įgyvendinimo plane nurodytos Priemonei skirtos lėšų sumos ir nepažeisdama teisėtų pareiškėjų lūkesčių.

8. Priemonės tikslas – sutvarkyti valstybinės reikšmės parkus, pritaikyti saugomas teritorijas lankymui ir padidinti visuomenės informuotumą apie saugomas teritorijas.

9. Pagal šį Aprašą remiamos šios veiklos:

9.1. saugomų teritorijų, įskaitant kultūros ir gamtos paveldo vertybes, tvarkymas, pritaikymas lankymui ir gamtosauginiam švietimui;

9.2. saugomų teritorijų rinkodaros plėtra;

9.3. valstybinės reikšmės parkų tvarkymas.

10. Pagal šį Aprašą nefinansuojami projektai, jei jie finansuojami pagal Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos administruojamas Veiksmų programos priemones Nr. 05.4.1-LVPA-K-829 „Prioritetinių turizmo plėtros regionų e-rinkodara“, Nr. 05.4.1-LVPA-V-830 „Nacionalinių turizmo maršrutų, trasų ir produktų rinkodara bei turizmo ženklinimo infrastruktūros plėtra“ ir Nr. 05.4.1-LVPA-R-831 „Savivaldybės jungiančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra“.

11. Pagal šiame Apraše nurodytas remiamas veiklas valstybės projektų sąrašą numatoma sudaryti 2016 m. III ketvirtį.

II SKYRIUS

REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

12. Šio Aprašo 9.1 ir 9.2 papunkčiuose nurodytų veiklų vykdymui galimas pareiškėjas – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, saugomų teritorijų direkcijos, šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytos veiklos vykdymui galimi pareiškėjai – savivaldybių

administracijos. Pagal šį Aprašą galimi partneriai – saugomų teritorijų direkcijos, savivaldybių administracijos, miškų urėdijos, viešosios įstaigos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-531](#), 2016-08-04, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21328

13. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu gali būti tik juridiniai asmenys. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

14. Partnerio įtraukimo į projektą būtinumas turi būti pagrįstas. Jeigu projekto partneris yra viešoji įstaiga, partneris turi būti parinktas skaidriai, dėl partnerio įtraukimo turi būti gautas Ministerijos pritarimas.

15. Reikalavimai pareiškėjų (projekto vykdytojų) administraciniam gebėjimams:

15.1. projekto vadovas, kuris atsakingas už projekto stebėseną ir vykdymą, turi turėti ne žemesnį, kaip aukštąjį koleginių išsilavinimą ir ne mažesnę nei 2 metų patirtį projektų valdyme;

15.2. projekto finansininkas turi turėti ne žemesnį, kaip aukštąjį koleginių išsilavinimą ir ne mažesnę kaip 2 metų darbo patirtį buhalterinės apskaitos srityje;

15.3. asmuo, atsakingas už projekto veiklų vykdymo priežiūrą:

15.3.1. kai numatoma vykdyti šio Aprašo 9.1 papunktyje nurodytą veiklą, turi turėti ne žemesnį kaip aukštąjį koleginių išsilavinimą, ne mažesnę nei 2 metų patirtį vykdant statybos darbų organizavimą ir priežiūrą ir (ar) projektavimą, jeigu projekto apimtyje numatoma vykdyti statybos ir (ar) projektavimo veiklas;

15.3.2. kai numatoma vykdyti šio Aprašo 9.2 papunktyje nurodytą veiklą, turi turėti ne žemesnį kaip aukštąjį koleginių išsilavinimą, ne mažesnę nei 2 metų patirtį viešinimo (visuomenės informavimo) srityje;

15.3.3. kai numatoma vykdyti šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą, turi turėti ne žemesnį kaip aukštąjį koleginių išsilavinimą, ne mažesnę nei 2 metų patirtį dirbant kraštovaizdžio srityje.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

16. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendruosius projektų reikalavimus.

17. Projektas turi atitikti specialųjį projektų atrankos kriterijų, patvirtintą 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto posėdyje 2015 m. birželio 18 d., nutarimo Nr. 44P-5.1(7), t. y. projektas turi atitikti Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015–2020 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-12 „Dėl Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015–2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų planas), nuostatas, t. y.:

17.1. projektas, kurio metu numatoma vykdyti šio Aprašo 9.1 papunktyje nurodytą veiklą turi atitikti Veiksmų plano 12.2.2 papunktyje nurodytą uždavinį ir įgyvendinti bent vieną iš Veiksmų plano 2 priedo 112, 113, 114, 115 punktuose nurodytą priemonę;

17.2. projektas, kurio metu numatoma vykdyti šio Aprašo 9.2 papunktyje nurodytą veiklą turi atitikti Veiksmų plano 12.2.2 papunktyje nurodytą uždavinį ir įgyvendinti Veiksmų plano 2 priedo 118 punkte nurodytą priemonę;

17.3. projektas, kurio metu numatoma vykdyti šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą turi atitikti Veiksmų plano 9.2.3. papunktyje nurodytą uždavinį ir įgyvendinti Veiksmų plano 2 priedo 14 punkte nurodytą priemonę.

18. Projekto, numatančio vykdyti šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektai turi atitikti Atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektų rengimo tvarkos aprašo, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-719 „Dėl Atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatytus reikalavimus.

19. Šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytos veiklos vykdymas į atskirus etapus neskaidomas. Jeigu valstybinės reikšmės parko tvarkymo projektas yra parengtas prieš projekto paraiškos pateikimą, projekto vykdytojas, numatantis vykdyti šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą, teikia projekto paraišką valstybinės reikšmės parko sutvarkymo darbams atlikti. Jeigu valstybinės reikšmės parko tvarkymo projektas neparengtas prieš projekto paraiškos pateikimą, projekto vykdytojas, numatantis vykdyti šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą, teikia projekto paraišką valstybinės reikšmės parko tvarkymo projekto parengimui ir valstybinės reikšmės parko sutvarkymui.

20. Pagal šį Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai.

21. Teikiamų pagal šį Aprašą projektų veiklų vykdymo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 36 mėnesiai nuo projekto sutarties pasirašymo dienos. Teikiamų pagal šį Aprašą projektų veiklos turi būti baigtos iki 2023 m. rugsėjo 30 d.

22. Tam tikrais atvejais dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklų vykdymo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka, ne ilgiau nei iki 2023 m. rugsėjo 30 d.

23. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

24. Projektu turi būti siekiama išvardytų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių:

24.1. Produkto rodiklio „Numatomo apsilankymų remiamuose kultūros ir gamtos paveldo objektuose bei turistų traukos vietose skaičiaus padidėjimas“, kodas P.B. 209 (numatomo apsilankymų skaičiaus padidėjimas skaičiuojamas lyginant su 2013 metų duomenimis);

24.2. produkto rodiklio „Sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui gamtos ir kultūros paveldo objektai ir teritorijos“, kodas P.S.335;

24.3. produkto rodiklio „Įgyvendintos visuomenės informavimo apie aplinką priemonės“, kodas P.S.336;

24.4. produkto rodiklio „Sutvarkyti valstybinės reikšmės parkai“, kodas P.N.070.

25. Pagal šio Aprašo 9.1 papunktyje nurodytą veiklą įgyvendinamas (-i) projektas (-ai) turi siekti šio Aprašo 24.1.–24.2. papunktčiuose nurodytų priemonės įgyvendinimo stebėsenos produkto rodiklių.

26. Pagal šį Aprašo 9.2 papunktyje nurodytą veiklą įgyvendinamas (-i) projektas (-ai) turi siekti šio Aprašo 24.3. papunktyje nurodyto priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklio.

27. Pagal šį Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą įgyvendinamas (-i) projektas (-ai) turi siekti šio Aprašo 24.4 papunktyje nurodyto priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklio.

28. Šio Aprašo 24.4 papunktyje nurodytas priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklis skaičiuojamas Priemonių įgyvendinimo plane nustatyta tvarka. Šio Aprašo 24.1.–24.3 papunktčiuose nurodyti priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodikliai skaičiuojami Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše nustatyta tvarka.

29. Žemės skypą, kuriame bus vykdoma šio Aprašo 9.1 papunktyje nurodyta veikla, taip pat pastatus ir statinius pareiškėjas arba projekto partneris turi valdyti nuosavybės teise arba disponuoti jais patikėjimo ar panaudos teise arba turi būti gautas žemės savininko sutikimas vykdyti projekto veiklas jam priklausančioje žemėje.

30. Su šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytos veiklos vykdymu susijęs nekilnojamasis turtas turi priklausyti savivaldybei ar valstybei arba projekto partneriui nuosavybės teise arba nekilnojamasis turtas turi būti valdomas savivaldybės arba projekto partnerio patikėjimo ar panaudos teise, o tais atvejais, kai žemės sklypas nesuformuotas, turi būti gautas Nacionalinės žemės tarnybos sutikimas vykdyti planuojamą veiklą.

31. Projekto parengtumui taikomas reikalavimas iki paraiškos pateikimo būti įvykdžius viešuosius pirkimus:

31.1. pareiškėjas, numatantis vykdyti šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą, iki paraiškos pateikimo turi būti įvykdęs techninio projekto parengimo viešųjų pirkimų procedūras arba, jeigu techninis projektas yra perkamas kartu su darbais – techninio projekto parengimo ir darbų pirkimo procedūras, arba, jeigu perkami darbai – darbų pirkimo viešųjų pirkimų procedūras

(t. y. turi būti sudaryta pasiūlymų eilė ir pasibaigęs apskundimo terminas) ir viešųjų pirkimo dokumentus pateikęs derinti įgyvendinančiajai institucijai;

31.2. pareiškėjas, numatantis vykdyti šio Aprašo 9.2 papunktyje nurodytą veiklą, jeigu projekte numatoma pirkti projekto veiklų vykdymo paslaugas, iki paraiškos pateikimo turi būti įvykdęs iki 20 proc. projekto apimtyje numatomų vykdyti paslaugų viešųjų pirkimų, skaičiuojant nuo pirkimų vertės (į 20 proc. projekto apimtyje numatomų vykdyti viešųjų pirkimų vertę neįskaičiuojamas projekto administravimo paslaugų pirkimas) (t. y. turi būti sudaryta pasiūlymų eilė ir pasibaigęs apskundimo terminas), ir viešųjų pirkimo dokumentus pateikęs derinti įgyvendinančiajai institucijai;

31.3. pareiškėjas, numatantis vykdyti šio Aprašo 9.1 papunktyje nurodytą veiklą, jeigu projekte numatoma įvykdyti statybos, remonto, rekonstrukcijos darbus ir pirkti projekto veiklų vykdymo paslaugas, iki paraiškos pateikimo turi būti įvykdęs iki 20 proc. projekto apimtyje numatomų vykdyti viešųjų pirkimų, skaičiuojant nuo pirkimų vertės (į 20 proc. projekto apimtyje numatomų vykdyti viešųjų pirkimų neįskaičiuojamas projekto administravimo paslaugų pirkimas) (t. y. turi būti sudaryta pasiūlymų eilė ir pasibaigęs apskundimo terminas), ir pirkimo dokumentus pateikęs įgyvendinančiajai institucijai).

32. Daiktinės pareiškėjo (partnerio) teisės į statinį ir (ar) žemę, kuriame įgyvendinant projektą bus vykdomi statybos darbai, turi būti įregistruotos įstatymų nustatyta tvarka ir galioti ne trumpiau kaip penkerius metus nuo projekto finansavimo pabaigos.

33. Siekiant išvengti dvigubo projekto finansavimo, pareiškėjas turi patvirtinti raštu, kad į projektą įtrauktos veiklos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ Vidaus reikalų ministerijos administruojamų priemonių: Nr. 07.1.1-CPVA-V-902 „Pereinamojo laikotarpio tikslinių teritorijų vystymas. I“, Nr. 07.1.1-CPVA-V-903 „Pereinamojo laikotarpio tikslinių teritorijų vystymas. II“ veiklomis, Kultūros ministerijos administruojamų Veiksmų programos priemonių: Nr. 05.4.1-CPVA-V-301 „Aktualizuoti kultūros paveldo objektus“, Nr. 05.4.1-CPVA-R-302 „Aktualizuoti savivaldybių kultūros paveldo objektus“, Nr. 05.4.1-CPVA-K-303 „Aktualizuoti viešąjį ir privatų kultūros paveldą“ ir Ūkio ministerijos administruojamų Veiksmų programos priemonių: Nr. 05.4.1-LVPA-K-829 „Prioritetinių turizmo plėtros regionų e-rinkodara“, Nr. 05.4.1-LVPA-V-830 „Nacionalinių turizmo maršrutų, trasų ir produktų rinkodara bei turizmo ženklavimo infrastruktūros plėtra“, Nr. 05.4.1-LVPA-R-831 „Savivaldybės jungiančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ bei priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“.

34. Rekomenduojama pareiškėjui darbų bei paslaugų viešuosius pirkimus atlikti vadovaujantis viešųjų pirkimų dokumentų formomis, skelbiamomis svetainėje www.apva.lt.

35. Negali būti numatyti projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

36. Projekte neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui.

37. Vykdamas šio Aprašo 9.2 papunktyje nurodytą veiklą vadovaujamas nediskriminuojančio viešinimo principais: viešinimo veiklos neturi diegti ir skleisti lyčių ar amžiaus grupių stereotipų, turi užtikrinti, kad jis būtų prieinamas įvairioms grupėms.

38. Ne mažiau kaip 20 procentų, skaičiuojant pagal vertę, visų projekto įgyvendinimo metu perkamų prekių ir paslaugų, atitinkančių produktus, įtrauktus į Produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 „Dėl Produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašų, Aplinkos apsaugos kriterijų ir Aplinkos apsaugos kriterijų, kuriuos perkančiosios organizacijos turi taikyti pirkdamos prekes, paslaugas ar darbus, taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, turi būti perkamos vykdamas žaliuosius pirkimus.

39. Pagal šį Aprašą valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2010 C 83, p. 47) 107 straipsnyje, ir *de minimis* pagalba, kuri atitinka 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) nuostatas, neteikiama.

IV SKYRIUS

TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

40. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurios patvirtintos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) ir paskelbtos ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, išdėstytaus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

41. Didžiausia galima projekto, įgyvendinamo pagal šio Aprašo 9.1–9.2 papunkčiuose nurodytas veiklas, finansuojamoji dalis sudaro 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Didžiausia galima projekto, įgyvendinamo pagal šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą, finansuojamoji dalis sudaro 85 procentus visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, pareiškėjas ir (arba) partneris privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau nei 15 procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

42. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo ir (ar) partnerio lėšų.

43. Pajamoms iš projekto veiklų, gautoms projekto įgyvendinimo metu ir projekto tęstinumo laikotarpiu, taikomi reikalavimai nustatyti Projektų taisyklių 36 skirsnyje.

44. Visas projekte įsigijamas ilgalaikis materialusis turtas iki jo įsigijimo turi būti naujas (nenaudotas).

45. Pagal šį Aprašą kryžminis finansavimas netaikomas.

46. Pagal šį Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	1.1. Tinkamos finansuoti: 1.1.1. Žemės sklypo pirkimo išlaidos, jei sudaro ne daugiau nei 10 procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, išskyrus pagrįstus atvejus, kai žemės sklypo pirkimas yra susijęs su aplinkos apsauga ir žemę pagal sandorius įsigijo biudžetinė įstaiga. 1.1.2. įsigyto žemės sklypo kadastrinių matavimų ir teisinės registracijos išlaidos. 1.2. Netinkama finansuoti žemės mokesčiai, komisiniai mokesčiai nekilnojamojo turto agentūroms ar pirkimo-pardavimo tarpininkams.

2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti.
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	3.1. vykdant šio Aprašo 9.1 papunktyje nurodytą veiklą : 3.1.1. tinkami finansuoti naujos statybos, rekonstravimo, remonto bei kultūros paveldo statinių tvarkomieji statybos darbai, kurių išlaidos skirtos: 3.1.1.1. pažintinių takų įrengimui; 3.1.1.2. gamtos mokyklų įrengimui; 3.1.1.3. apžvalgos bokštų įrengimui; 3.1.1.4. lankytojų centrų, vidaus ir lauko ekspozicijų įrengimui; 3.1.1.5. lauko informacinių sistemų įrengimui; 3.1.1.6. eko kempingų įrengimui; 3.1.1.7. lyninių keltuvų, tiltų ir kitų specifinių jungčių įrengimui; 3.1.1.8. draustinių ir kraštovaizdžio kompleksų tvarkymui; 3.1.1.9. kultūros ir gamtos paveldo objektų tvarkymui; 3.1.1.10. hipodromų, parkavimo aikštelių, gatvių tvarkymui; 3.1.1.11. griovimo darbams; 3.1.1.12. techninės priežiūros ir darbų vykdymo priežiūros paslaugų įsigijimui. 3.1.2. netinkamos finansuoti: 3.1.2.1. sporto aikštelių įrengimo, rekonstravimo išlaidos; 3.1.2.2. automobiliams skirtų tiltų statybos, rekonstravimo, remonto išlaidos. 3.2. vykdant šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą: 3.2.1. tinkamos finansuoti: 3.2.1.1. statinių statybos, rekonstravimo ir remonto išlaidos; 3.2.1.2. inžinerinių statinių ir įrenginių griovimo išlaidos; 3.2.1.3. valstybinės reikšmės parko (želdyno) kūrimo ir (arba) tvarkymo projekto rengimo ir jo įgyvendinimo išlaidos. 3.2.2. netinkamos finansuoti naujų pastatų statybos, pastatų rekonstravimo ir remonto išlaidos.
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	4.1. Tinkama finansuoti: 4.1.1. Baldai (taikoma jei vykdoma šio Aprašo 9.1 papunktyje nurodyta

		veikla); 4.1.2. Kompiuterinė technika (taikoma jei vykdomos šio Aprašo 9.1–9.2 papunkčiuose nurodytos veiklos); 4.1.3. programinė įranga, programinės įrangos kūrimas, informacinių sistemų kūrimo ir (ar) modernizavimo išlaidos; 4.1.4. Patentų, autorinių ir gretutinių teisių, prekių ženklų išlaidos, prekių ženklai; 4.1.5. Kita įranga, reikalinga lankytojų centrams ir gamtos mokymams įrengti. 4.2. Netinkamos finansuoti transporto priemonės.
5.	Projekto vykdymas:	5.1. Tinkamos finansuoti: 5.1.1. Techninių projektų rengimo, statinio projekto vykdymo priežiūros, techninės priežiūros paslaugų įsigijimo, techninės specifikacijos parengimo ir (ar) atnaujinimo išlaidos, projektavimo paslaugų, techninių dokumentų rengimo, ekspertizių atlikimo išlaidos, ilgalaikio nematerialiojo turto draudimo išlaidos; 5.1.2. Projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio ir atlygio projektą vykdančiams fiziniams asmenims pagal paslaugų (civilines), autorines ar kitas sutartis išlaidos; 5.1.3. Projektą vykdančio personalo komandiruočių išlaidos; 5.1.4. Informacinių sistemų palaikymo ir priežiūros, sukūrimui ir funkcionavimui užtikrinti būtinos išlaidos; 5.1.5. Tyrimų, studijų, leidybos, saugomų teritorijų rinkodaros ir viešinimo paslaugų išlaidos; 5.1.6. Projekto veikloms vykdyti reikalingų transporto priemonių, patalpų eksploatavimo išlaidos;

		5.1.7. Investicinių projektų, sąnaudų ir naudos analizės ir (arba) sąnaudų efektyvumo analizės rezultatų lentelės, priedų ir informacijos, reikalingos projektiniam pasiūlymui parengti, viešinimo strategijų rengimo išlaidos. 5.2. Netinkamos finansuoti: 5.2.1. Projektinių pasiūlymų, paraiškų pildymo, viešųjų pirkimų dokumentų rengimo išlaidos; 5.2.2. Projekto vykdytoji ar partneriui priklausančio ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos.
6.	Informavimas apie projektą	6.1. Tinkamos finansuoti tik privalomos viešinimo priemonės pagal Projektų taisyklių 37 skirsnio nuostatas
7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą:	7.1. Tinkamos finansuoti: 7.1.1. Projekto administravimo paslaugų pirkimo išlaidos, kai visos projekto administravimo paslaugos perkamos iš tiekėjo, negali viršyti Projektų taisyklių 10 priedo 4 punkte nurodytų fiksuotųjų normų ribų ir turi būti pagrįstos išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo dokumentais; kai už projekto administravimą atsakingas projekto vykdytojas ar partneris, t. y. nėra sudaroma administravimo paslaugų sutartis, taikoma fiksuotoji norma pagal Projektų taisyklių 10 priedo 4 punktą ir gali būti apmokama supaprastintų išlaidų būdu. Išlaidos, apmokamos taikant fiksuotąją normą turi atitikti Projektų taisyklių 35 skirsnį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2017-06-08, paskelbta TAR 2017-06-12, i. k. 2017-09832

V SKYRIUS
PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS,
PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

47. Galimi pareiškėjai ne vėliau kaip per 120 darbo dienų po kvietimo teikti projektinius pasiūlymus gavimo, Ministerijai pateikia projektinį pasiūlymą pagal formą, nustatytą Valstybės projektų atrankos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. D1-276 „Dėl Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“, taip pat ir elektronine forma, kurioje esančią informaciją galima redaguoti ir kopijuoti. Tuo atveju, kai pareiškėjas negali pateikti projekcinio pasiūlymo per kvietime teikti projektinį pasiūlymą nustatytą terminą, jis iki šio termino pabaigos raštu kreipiasi į Ministeriją su prašymu pratęsti projekcinio pasiūlymo pateikimo terminą, nurodymas priežastis, dėl kurių negali laiku pateikti projekcinio pasiūlymo, ir datą, kada galėtų pateikti projektinį pasiūlymą. Ministerija, įvertina priežastis, dėl kurių pareiškėjas negali pateikti projekcinio pasiūlymo per kvietime teikti projektinį pasiūlymą nustatytą terminą, ir datą, kada pareiškėjas galėtų pateikti projektinį pasiūlymą, ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo pratęsti projekcinio pasiūlymo pateikimo terminą gavimo Ministerijoje dienos:

47.1. jei sutinka pratęsti projekcinio pasiūlymo pateikimo terminą, raštu informuoja pareiškėją apie naują projekcinio pasiūlymo pateikimo terminą, o jeigu siūlomas kitas terminas, nei pareiškėjas buvo nurodęs, nurodo kito projekcinio pasiūlymo pateikimo termino nustatymo priežastis;

47.2. jei nesutinka pratęsti projekcinio pasiūlymo pateikimo termino, apie tai raštu informuoja pareiškėją nurodyma nesutikimo priežastis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-871](#), 2016-12-12, paskelbta TAR 2016-12-13, i. k. 2016-28798

48. Pareiškėjas, numatantis projekte vykdyti šio Aprašo 9.1 papunktyje nurodytą veiklą, kartu su projektiniu pasiūlymu elektroniniu formatu turi pateikti:

48.1. Kai projekte numatoma įrengti lankytojų centrą, gamtos mokyklą, apžvalgos bokštą ar jungtį tarp maršrutų arba rengiant lankytojų centro, gamtos mokyklos ar apžvalgos bokšto techninį projektą, ir kiekvieno šio numatomo įrengti investicinio objekto vertė yra didesnė nei 100 000 eurų (šimtas tūkstančių eurų) (atėmus tenkantį pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM), turi būti išnagrinėtos ir palygintos projekto įgyvendinimo alternatyvos kiekvienam investiciniam objektui pagal Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodikos 4 priedo „Projekto investavimo objektų ir alternatyvų sąrašas“ (toliau – 4 priedas) lentelėje „Minimaliai privalomos išnagrinėti ir palyginti projekto įgyvendinimo alternatyvos pagal investavimo objekto tipą“ (toliau – 4 priedo lentelė), kuri skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, nurodytas alternatyvas ir pateikiama sąnaudų ir naudos analizės rezultatų lentelė Excel formatu, kurios informaciją galima kopijuoti ir redaguoti. Kartu su sąnaudų ir naudos analizės rezultatų lentele pateikiamas ir investicijų vertės prielaidų apskaičiavimas.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-531](#), 2016-08-04, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21328

48.2. Nekilnojamojo turto registro išrašą, patvirtinantį tiesiogiai su projektu susijusio nekilnojamojo turto priklausomybę pareiškėjui/partneriui nuosavybės teise arba valdymo patikėjimo ar panaudos teise. Arba žemės sklypo savininko sutikimą vykdyti projekto veiklas jam priklausančiame žemės sklype (tais atvejais, kai projekto veikos vykdymo vieta tiksliai nežinoma, sutikimas gali būti pateikiamas Agentūrai ir projekto įgyvendinimo metu);

48.3. Neteko galios nuo 2016-08-06

Papunkčio naikinimas:

Nr. [D1-531](#), 2016-08-04, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21328

48.4. Kartu su projektiniu pasiūlymu pateikiama informacija, kurioje turi būti išnagrinėta:

48.4.1 statant, rekonstruojant lankytojų centro pastatą, pastato patalpų ploto (taip pat ir konferencijų salės, jeigu tokia numatyta) pagrindimas, atsižvelgiant į planuojamą lankytojų skaičių. Lankytojų centre įrengiamų administracinių patalpų dydis pagrindžiamas atsižvelgiant į darbuotojų ir savanorių skaičių;

48.4.2. statant apžvalgos bokštą, pateikiamas optimalaus aukščio pagrindimas, nurodant, koks kraštovaizdis su kokiais kraštovaizdžio elementais, objektais turėtų būti matomas. Nuo 15 metrų aukščio kas 10 metrų (esant ryškiai kraštovaizdžio struktūros sąskaidai arba nuo 25 metrų aukščio – kas 5 metrai) pateikiamas matomas vaizdas. Nurodoma, kokioms asmenų grupėms pagal amžiaus grupes, skirtingą neįgalumo lygį turi būti pritaikytas apžvalgos bokštas;

48.4.3. statant, rekonstruojant gamtos mokyklą, turi būti pagrįstas pastato, patalpų dydis, įvertinant ir atsižvelgiant į turimų pastatų ir patalpų dydį ir galimybę juos pritaikyti gamtos mokyklų reikmėms, įvertinamas būtinumas, privalomumas rekonstruoti gamtos paveldo objektą, pastato galimybės pritaikyti jį kitoms direkcijos reikmėms, funkcijoms vykdyti;

48.4.4. įrengiant jungtis tarp maršrutų, turi būti pateiktas planuojamas lankytojų srautas nacionaliniame, regioniniame parke ar jo dalyse, planuojamas lankytojų, kurie naudosis jungtimi, skaičius;

48.4.5. kartu su projektiniu pasiūlymu pateikiamoje informacijoje turi būti aprašytas atitikimas Veiksmų plano 12.3 papunktyje nurodytiems reikalavimams.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-531](#), 2016-08-04, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21328

49. Pareiškėjas, numatantis projekte vykdyti šio Aprašo 9.2 papunktyje nurodytą veiklą kartu su projektiniu pasiūlymu pateikia:

49.1. jeigu pareiškėjas numato įsigyti nematerialųjį turtą, kurio vertė yra didesnė nei 300 000 eurų (trys šimtai tūkstančių eurų) (atėmus tenkantį pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM), pateikia išnagrinėtas ir palygintas projekto įgyvendinimo alternatyvas pagal 4 priedo lentelę ir pateikia sąnaudų ir naudos analizės rezultatų lentelę Excel formatu, kurios informaciją galima kopijuoti ir redaguoti. Kartu su sąnaudos ir naudos analizės rezultatų lentele pateikiamas ir investicijų vertės prielaidų apskaičiavimas;

49.2. viešinimo veiksmų planą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-531](#), 2016-08-04, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21328

50. Pareiškėjas, numatantis projekte vykdyti šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą, kartu su projektiniu pasiūlymu elektroniniu formatu turi pateikti:

50.1. jei projekto, kuriam įgyvendinti suplanuotų investicijų į investavimo objektus išlaidų suma, išskyrus (atėmus) joms tenkantį PVM ir išlaidas, kurios yra apmokamos supaprastintai pagal iš anksto nustatytus dydžius (fiksuotuosius įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas) viršija 300 000 eurų (tris šimtus tūkstančių eurų), turi būti išnagrinėtos ir palygintos projekto įgyvendinimo alternatyvos pagal 4 priedo lentelę ir pateikiama sąnaudų ir naudos analizės rezultatų lentelė Excel formatu, kurios informaciją galima kopijuoti ir redaguoti. Papildomos alternatyvos taip pat gali būti išnagrinėtos pareiškėjo iniciatyva. Alternatyvos, kurioms taikomi teisiniai, ekonominiai, socialiniai apribojimai, nenagrinėjamos. Kartu su sąnaudos ir naudos analizės rezultatų lentele pateikiamas ir investicijų vertės prielaidų apskaičiavimas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-531](#), 2016-08-04, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21328

50.2. Nekilnojamojo turto registro išrašą, patvirtinantį su projektu susijusio nekilnojamojo turto priklausomybę pareiškėjui ar projekto partneriui nuosavybės teise arba valdymo patikėjimo ar panaudos teise, o, kai žemės sklypas nesuformuotas, – Nacionalinės žemės tarnybos pritarimą planuojamai vykdyti veiklai.

51. Ministerija, įvertinusi projektinius pasiūlymus, priima sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo sudarymo. Į valstybės projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų taisyklių 37

punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į valstybės projektų sąrašą, įgis teisę teikti paraišką finansuoti projektą.

52. Pareiškėjas per 14 kalendorinių dienų nuo siūlymo teikti paraišką gavimo dienos įgyvendinančiajai institucijai raštu turi pateikti informaciją apie planuojamus, vykdomus ir baigtus pirkimus užpildydamas viešųjų pirkimų planą, kurio forma skelbiama įgyvendinančiosios institucijos svetainėje www.apva.lt“.

53. Siekdamas gauti finansavimą, pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt. Jei paraiškos gali būti teikiamos per DMS, pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

54. Paraiškų pateikimo paskutinė data nustatoma valstybės projektų sąrašė, ne vėlesnė nei 6 mėnesiai nuo valstybės projektų sąrašo patvirtinimo dienos. Pareiškėjui praleidus valstybės projektų sąrašė nustatytą paraiškos pateikimo terminą, sprendimą dėl paraiškos priėmimo, atsižvelgdama į termino praleidimo priežastis, priima įgyvendinančioji institucija. Šį sprendimą įgyvendinančioji institucija suderina su Ministerija.

55. Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 kalendorinių dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai informuoja pareiškėjus raštu/per DMS.

56. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

56.1. pareiškėjo ir partnerio (jei taikoma) įstaigos nuostatų ar įstatų kopijas;

56.2. klausimyną apie pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų (toliau – klausimynas), jei pareiškėjas prašo PVM išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, t. y. įtraukia šias išlaidas į projekto biudžetą (klausimyno forma skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant dokumento tipo „paraiškų priedų formos“);

56.3. projekto vadovo, projekto finansininko ir asmens, atsakingo už projekto veiklą priežiūrą, gyvenimo aprašymus, kuriuose būtų nurodytas darbuotojų išsilavinimas ir patirtis projektų valdyme ir pridėti šio Aprašo 17 papunktyje nurodytą patirtį pagrindžiančių dokumentų kopijas;

56.4. partnerio deklaraciją (jei taikoma);

56.5. Ministerijos pritarimą dėl partnerio įtraukimo, jeigu įtraukiamas partneris yra viešoji įstaiga;

56.6. jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties kopiją, kurioje nustatyta partnerių atsakomybė, finansiniai ir kiti įsipareigojimai, kurie būtini įgyvendinant projektą (jei taikoma);

56.7. pareiškėjo ir (arba) partnerio įsipareigojimą (juridinio asmens valdymo organo, turinčio kompetenciją priimti atitinkamą sprendimą) padengti tinkamas ir netinkamas finansuoti, tačiau šiam projektui įgyvendinti būtinas išlaidas, ir tinkamas išlaidas, kurių nepadengia projekto finansavimas;

56.8. dokumentas, patvirtinantis pareiškėjo galimybes apmokėti numatytą projekto išlaidų dalį (savivaldybės tarybos sprendimas, banko sąskaitos išrašas, paskolos sutartis, garantinis banko raštas ir kt.), jei vykdoma šio Aprašo 9.3. papunktyje nurodyta veikla;

56.9. patvirtinimą raštu, kad projektas atitinka šio Aprašo 33 punkte nustatytą reikalavimą;

56.10. įvykdytų viešųjų pirkimų procedūrų dokumentus pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. T1-190 „Dėl Procedūrų vadovo patvirtinimo“ patvirtintą Projektų viešųjų pirkimų patikros tvarkos aprašą pareiškėjams ir projektų vykdytojams nurodytus tipinius dokumentus, skelbiamus įgyvendinančiosios institucijos svetainėje www.apva.lt. Šiame punkte nurodyti dokumentai įgyvendinančiajai institucijai gali būti teikiami ir iki paraiškos pateikimo);

56.11. projekto vykdytojo įsipareigojimą 5 metus po projekto finansavimo pabaigos nuosavomis lėšomis užtikrinti investicijų tęstinumą;

56.12. užpildytą paraiškos priedą „Informacija apie iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų gaunamas pajamas“ ,jeigu iš projekto numatoma gauti pajamas;

56.13. dokumentus, pagrindžiančius planuojamas projekto išlaidas ir jų skaičiavimus, išdėstytus paraiškos formos 7 punkte (kainų apklausos pažymos, komerciniai pasiūlymai, darbų sąmatiniai skaičiavimai, darbo užmokesčio apskaičiavimo pagrindimas, perkamų darbų, paslaugų ar prekių specifikacijos ir pan.);

57. Šio Aprašo 55 punkte nurodyti dokumentai turi būti teikiami per DMS. Jei priedai teikiami ne kartu su paraiška, jie turi būti pateikti iki paraiškai teikti nustatyto termino paskutinės dienos. Paraiškos pateikimo data ir laikas nustatomi pagal paskutinio pateikto priedo pateikimo datą ir laiką.

58. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma valstybės projektų sąrašė, bet ne vėlesnė, nei 6 mėnesiai nuo valstybės projektų sąrašo patvirtinimo dienos. Pareiškėjui praleidus valstybės projektų sąrašė nustatytą paraiškos pateikimo terminą, sprendimą dėl paraiškos priėmimo, atsižvelgdama į termino praleidimo priežastis, priima įgyvendinančioji institucija. Šį sprendimą įgyvendinančioji institucija suderina su ministerija. Sprendimą Įgyvendinančioji institucija priima ne vėliau kaip per 14 dienų nuo paraiškos gavimo datos.

59. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių 5 skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktai bus nurodomi įgyvendinančiosios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti paraiškas pagal valstybės projektų sąrašą.

60. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių 14 ir 15 skirsniuose nustatyta tvarka pagal šio Aprašo priede „Tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

61. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.

62. Paraiškos vertinamos ne ilgiau kaip 60 kalendorinių dienų nuo valstybės projekto paraiškos gavimo dienos.

63. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS.

64. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Projektų taisyklių 14–15 skirsniuose nustatyta tvarka. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS.

65. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskųsti Projektų taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

66. Sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka.

67. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS pateikia šį sprendimą pareiškėjams.

68. Pagal šį Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės sutartys.

69. Įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių 18 skirsnyje nustatyta tvarka parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti sutartį galiojimo terminą. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius sutarties, pasiūlymas pasirašyti sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti sutarties pasirašymo terminą. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi prašymo priežastis, ir jei šis prašymas neprieštarauja Aprašui, turi teisę pakeisti projekto sutarties

pasirašymo terminą ir apie savo sprendimą privalo informuoti pareiškėją ne vėliau kaip per 7 dienas nuo prašymo gavimo dienos per DMS arba raštu (jei nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės).

70. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

70.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas arba

70.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu, priklausomai nuo to, kokią šio dokumento formą pasirenka projekto vykdytojas.

VI SKYRIUS

PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

71. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, šiame Apraše ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus.

72. Projekto vykdytojas turi apdrausti projekto įgyvendinimui skirtą ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įsigytas iš projektui skirto finansavimo lėšų, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų. Turtas turi būti apdraustas Projekto įgyvendinimo laikotarpiui nuo tada, kai yra sukuriamas ar įsigyjamas. Draudiminio įvykio atveju Projekto vykdytojas turi atkurti prarastą turtą, taip pat turi užtikrinti, kad tokio įsipareigojimo laikytųsi ir partneris).

73. Projekto vykdytojas, vykdydamas šio Aprašo 9.1 papunktyje nurodytą veiklą, tais atvejais, kai techninė priežiūra nėra privaloma, tačiau planuojamų darbų ir/ar paslaugų kokybės užtikrinimui projekto vykdytojas neturi specialiųjų ekspertinių gebėjimų, turi įsigyti darbų ir/ar paslaugų kokybės užtikrinimo paslaugas ir/ar mokėti darbo užmokestį kokybės užtikrinimo ekspertui, kuris tikrintų ir tvirtintų atliktų darbų ir/ar suteiktų paslaugų kokybę pagal iš anksto patvirtintą tvarką (patvirtinama projekto vykdytojo vadovo įsakymu). Ekspertinių kokybės užtikrinimo funkcijų vykdymas negali dubliuoti projekto administravimo funkcijų bei Lietuvos Respublikos statybos įstatyme ir kituose teisės aktuose numatytų ekspertinių kokybės užtikrinimo funkcijų.

Projekto vykdytojas, vykdydamas šio Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą, turi užtikrinti Valstybinės reikšmės parkų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 1239 „Dėl Valstybinės reikšmės parkų nuostatų ir valstybinės reikšmės parkų sąrašo patvirtinimo“, laikymąsi.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2017-06-08, paskelbta TAR 2017-06-12, i. k. 2017-09832

74. 5 metus po projekto finansavimo pabaigos turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas Projektų taisyklių 27 skirsnyje nustatyta tvarka.

75. Projekto vykdytojas privalo teikti dokumentus, reikalingus viešųjų pirkimų priežiūrai atlikti, ir derinti juos, taip pat rengti išlaidų pagrindimo dokumentus, teikiamus su mokėjimo prašymais, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. T1-190 „Dėl Procedūrų vadovo patvirtinimo“ patvirtintu Projektų viešųjų pirkimų patikros tvarkos aprašu pareiškėjams ir projektų vykdytojams, skelbiamu įgyvendinančiosios institucijos svetainėje www.apva.lt. Visos projekto išlaidos turi būti patvirtintos apskaitos dokumentais ir turi būti užtikrinamas šių dokumentų atsekamumas.

76. Projekto vykdytojas, norėdamas perduoti sukurtą materialųjį turtą ūkinės veiklos vykdymui, turi laikytis konkurencijos principų, t. y. materialiojo turto naudotojas turi būti atrinktas atviros, skaidrios ir nediskriminacinės procedūros būdu.

77. Papildomas finansavimas projektui gali būti skirtas vadovaujantis Projektų taisyklių 20 skirsnyje nustatyta tvarka, jeigu yra tenkinami šie papildomi reikalavimai:

77.1. projekto vykdytojas yra pasirašęs prekių, paslaugų ir (ar) darbų pirkimo sutartis arba yra baigta viešojo pirkimo vertinimo procedūra (pasirašyta vertinimo ataskaita);

77.2. projekto veiklos nepabaigtos.

77¹. Vadovaujantis Projektų taisyklių 219–227 punktuose nustatyta tvarka, projekto sutartyje gali būti numatytas avansas, kurio suma negali viršyti 30 procentų projektui įgyvendinti skirtos projekto finansavimo lėšų sumos.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-693](#), 2016-10-14, paskelbta TAR 2016-10-14, i. k. 2016-25168

VII SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA

78. Šio Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų taisyklių 11 skirsnyje.

79. Jei šis Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.

2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ Nr. 05.4.1-APVA-V-016 priemonės „Saugomų teritorijų ir valstybinės reikšmės parkų tvarkymas, pritaikymas lankymui“ projektų finansavimo sąlygų aprašo priedas

(Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelės forma)

PROJEKTO TINKAMUMO FINANSUOTI VERTINIMO LENTELĖ

Paraiškos kodas	<i>(įrašomas paraiškos kodas)</i>
Pareiškėjo pavadinimas	<i>(įrašomas pareiškėjo pavadinimas)</i>
Projekto pavadinimas	<i>(įrašomas projekto pavadinimas)</i>
Projektą planuojama įgyvendinti:	
☐ su partneriu (-iais) ☐ be partnerio (-ių)	
☐ PIRMINĖ ☐ PATIKSLINTA	
<i>(Žymima „Patikslinta“ tais atvejais, kai ši lentelė tikslinama po to, kai paraiška grąžinama pakartotiniam vertinimui)</i>	

Bendrasis reikalavimas/ specialusis projektų atrankos kriterijus (toliau – specialusis kriterijus), jo vertinimo aspektai ir paaiškinimai	Bendrojo reikalavimo/ specialiojo kriterijaus detalizavimas (jei taikoma)	Bendrojo reikalavimo/ specialiojo kriterijaus vertinimas	
		Taip / Ne/ Netaikoma/ Taip su išlyga	Komentarai
1. Planuojamu finansuoti projektu prisidedama prie bent vieno veiksmų programos prioriteto konkretaus uždavinio įgyvendinimo, rezultato pasiekimo ir įgyvendinama bent viena pagal projektų finansavimo sąlygų aprašą numatoma finansuoti veikla.			
1.1. projekto tikslai ir uždaviniai atitinka bent vieną 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos (toliau – veiksmų programa) prioriteto konkretų uždavinį ir siekiamą rezultatą.	Projekto tikslai ir uždaviniai turi atitikti veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 5.4.1 konkretų uždavinį „Padidinti	(Įgyvendinančioji institucija, pildydama tinkamumo finansuoti vertinimo lentelę, perkelia ministerijos	

<i>(Atitiktį šiam vertinimo aspektui vertina ministerija prieš tai, kai projektas įtraukiamas į valstybės projektų sąrašą.);</i>	kultūros ir gamtos paveldo aktualumą, lankomumą ir žinomumą, visuomenės informuotumą apie juos supančią aplinką“ ir siekiamą rezultatą.	<i>atlikto projekcinio pasiūlymo dėl valstybės projekto įgyvendinimo (toliau – projektinis pasiūlymas) vertinimo išvadą ir skiltyje „Komentarai“ nurodo šios išvados pavadinimą ir datą).</i>	
1.2. projekto tikslai, uždaviniai ir veiklos atitinka bent vieną iš projektų finansavimo sąlygų apraše nurodytų veiklų;	Projekto tikslai, uždaviniai ir veiklos turi atitikti bent vieną iš veiklų, nurodytų 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-APVA-V-016 „Saugomų teritorijų ir valstybinės reikšmės parkų tvarkymas, pritaikymas lankymui“ projektų finansavimo sąlygų aprašo (toliau – Aprašas) 9 punkte.		
1.3. projektas atitinka kitus su projekto veiklomis susijusius projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytus reikalavimus;	Netaikoma.		
2. Projektas atitinka strateginio planavimo dokumentų nuostatas.			
2.1. projektas atitinka strateginio planavimo dokumentų nuostatas. <i>(Atitiktį šiam vertinimo aspektui vertina ministerija prieš tai, kai projektas įtraukiamas į valstybės projektų sąrašą.);</i>	Projektas turi atitikti nacionalinį strateginio planavimo dokumentą, nurodytą šio Aprašo 17 punkte.	<i>(Įgyvendinančioji institucija, pildydama tinkamumo finansuoti vertinimo lentelę, perkelia ministerijos atlikto projekcinio pasiūlymo vertinimo išvadą ir skiltyje „Komentarai“ nurodo šios išvados pavadinimą ir datą).</i>	
2.2. projektu prisidedama prie bent vieno Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos (toliau – ES BJRS) tikslo įgyvendinimo pagal bent vieną ES BJRS veiksmų plane numatytą prioritetinę sritį ar	Netaikoma.		

horizontalųjų veiksmų arba bus įgyvendinama dalis ES BJRS veiksmų plane numatytų prioritetinių projektų. <i>(Taikoma tik tais atvejais, kai toks reikalavimas nustatytas projektų finansavimo sąlygų apraše.);</i>			
3. Projektu siekiama aiškių ir realių kiekybinių uždavinių.			
3.1. projektu prisidedama prie bent vieno projektų finansavimo sąlygų apraše nustatyto veiksmų programos ir (arba) ministerijos priemonių įgyvendinimo plane nurodyto nacionalinio produkto ir (arba) rezultato rodiklio pasiekimo;	Projektas turi siekti bent vieno iš stebėsenos rodiklių, nurodytų šio Aprašo 24 punkte.		
3.2. išlaikyta nuosekli vidinė projekto logika, t. y. projekto rezultatai yra projekto veiklų padarinys, projekto veiklos sudaro prielaidas įgyvendinti projekto uždavinius, o pastarieji – pasiekti nustatytą projekto tikslą;			
3.3. projekto uždaviniai yra specifiniai (parodo projekto esmę ir charakteristikas), išmatuojami (kiekybiškai išreikšti ir matuojami) ir įvykdomi, aiški veiklų pradžios ir pabaigos data;			
4. Projektas atitinka horizontaliuosius (darnaus vystymosi bei moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo) principus, projekto įgyvendinimas yra suderinamas su ES konkurencijos politikos nuostatomis.			
4.1. projekte nėra numatyti veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui:			
4.1.1. aplinkosaugos srityje (aplinkos kokybė ir gamtos ištekliai, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga, klimato kaita, aplinkos apsauga ir kt.). <i>(Vertinant, ar įgyvendinant projektą bus atsižvelgiama į aplinkos apsaugos reikalavimus, tikrinama:</i> - ar, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, būtinas poveikio aplinkai vertinimas; - jei būtinas poveikio aplinkai vertinimas, ar jis yra	Netaikoma. Poveikio aplinkai vertinimas nėra būtinas, kadangi nėra numatoma remti ūkinę veiklą kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje.		

atliktas; - ar planuojama ūkinė veikla (arba planų ar programų įgyvendinimas) susijusi (-ęs) su įsteigtomis ar potencialiomis „Natura 2000“ teritorijomis ar artima tokių teritorijų aplinka; jei taip, ar atliktas „Natura 2000“ teritorijų reikšmingumo nustatymas, vadovaujantis Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. D1-255 „Dėl planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis.);			
4.1.2. socialinėje srityje (užimtumas, skurdas ir socialinė atskirtis, visuomenės sveikata, švietimas ir mokslas, kultūros savitumo išsaugojimas, tausojantis vartojimas);			
4.1.3. ekonomikos srityje (darnus pagrindinių ūkio šakų ir regionų vystymas);			
4.1.4. teritorijų vystymo srityje (aplinkosauginių, socialinių ir ekonominių skirtumų mažinimas).			
4.1.5. informacinės ir žinių visuomenės srityje. (Taikoma tik tais atvejais, kai toks reikalavimas nustatytas projektų finansavimo sąlygų apraše.);	Netaikoma.		
4.2. Pasiūlyti konkretūs veiksmai (pademonstruotas proaktyvus požiūris), kurie rodo, kad projektas skatina darnaus vystymosi principo įgyvendinimą. (Taikoma tik tais atvejais, kai toks reikalavimas nustatytas projektų finansavimo sąlygų apraše.);	Netaikoma.		
4.3. projekte nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar			

pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui;			
4.4. pasiūlyti konkretūs veiksmai, kurie rodo, kad projektu prisidedama prie moterų ir vyrų lygybės principo įgyvendinimo ir (arba) skatinamas nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principo įgyvendinimas. (Taikoma tik tais atvejais, kai toks reikalavimas nustatytas projektų finansavimo sąlygų apraše.);	Netaikoma.		
4.5. projektas suderinamas su ES konkurencijos politikos nuostatomis: 4.5.1. teikiamas finansavimas neviršija nustatytų <i>de minimis</i> pagalbos ribų ir atitinka reikalavimus, taikomus <i>de minimis</i> pagalbai (taikoma, jei projektui teikiama <i>de minimis</i> pagalba. Pildomas projektų atitikties <i>de minimis</i> pagalbos taisyklėms patikros lapas); arba 4.5.2. projektas finansuojamas pagal suderintą valstybės pagalbos schemą ar Europos Komisijos sprendimą arba pagal bendrąjį bendrosios išimties reglamentą, laikantis ten nustatytų reikalavimų (taikoma, jei projektas finansuojamas pagal suderintą valstybės pagalbos schemą ar Europos Komisijos sprendimą arba pagal 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL 2014, L 187, p.1). Pildomas projektų atitikties valstybės pagalbos taisyklėms patikros lapas); arba 4.5.3. projekto finansavimas nereiškia neteisėtos valstybės pagalbos ar <i>de minimis</i> pagalbos suteikimo (taikoma, jei projektų finansavimo sąlygų	Projekto finansavimas turi nereikšti neteisėtos valstybės pagalbos ar <i>de minimis</i> pagalbos suteikimo, kadangi šio Aprašo 39 punkte yra nustatyta, kad pagal Aprašą valstybės pagalba ir (ar) <i>de minimis</i> pagalba nėra teikiama.		

aprašę nurodyta, kad pagal jį valstybės pagalba ir (ar) „de minimis“ pagalba nėra teikiama. Pildomas patikros lapas dėl valstybės pagalbos ir „de minimis“ pagalbos buvimo ar nebuvimo);			
5. Pareiškėjas ir partneris (-iai) organizaciniu požiūriu yra pajėgūs tinkamai ir laiku įgyvendinti teikiamą projektą ir atitinka jam (jiems) keliamus reikalavimus.			
5.1. pareiškėjas (partneris) yra juridinis asmuo;			
5.2. pareiškėjas (partneris) atitinka tinkamų pareiškėjų sąrašą, nustatytą projektų finansavimo sąlygų apraše;	Tinkamų pareiškėjų (partnerių) sąrašas yra nurodytas šio Aprašo 12 punkte.		
5.3. pareiškėjas (partneris) turi teisinį pagrindą užsiimti ta veikla (atlikti funkcijas), kuriai pradėti ir (arba) vykdyti, ir (arba) plėtoti skirtas projektas. <i>(Taikoma tais atvejais, kai nacionaliniuose teisės aktuose yra nustatyti reikalavimai turėti teisinį pagrindą vykdyti numatytą projekto veiklą.);</i>			
5.4. pareiškėjui ir partneriui (-iams) nėra apribojimų gauti finansavimą: 5.4.1. pareiškėjui ir partneriui (-iams) nėra iškelta byla dėl bankroto arba restruktūrizavimo, nėra pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl ūkinės komercinės veiklos arba jis (jie) nėra likviduojamas (-i), nėra priimtas kreditorių susirinkimo nutarimas bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka <i>(ši nuostata netaikoma biudžetinėms įstaigoms);</i> 5.4.2. paraiškos vertinimo metu pareiškėjas ir partneris (-iai) yra įvykdęs (-ę) su mokesčių ir socialinio draudimo įmokų mokėjimu susijusius įsipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus arba pagal kitos valstybės teisės aktus, jei pareiškėjas ir partneris (-iai) yra užsienyje registruotas juridinis asmuo (asmenys) <i>(ši nuostata netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų, ir (arba) valstybės pinigų fondų, ir juridiniams asmenims, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta</i>			

<i>tvarka yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai);</i> 5.4.3. paraiškos vertinimo metu pareiškėjo ir partnerio (-ių) vadovas, ūkinės bendrijos tikrasis narys (-iai) ar mažosios bendrijos atstovas (-ai), turintis (-ys) teisę juridinio asmens vardu sudaryti sandorį, ar buhalteris (-iai), ar kitas (-i) asmuo (asmenys), turintis (-ys) teisę surašyti ir pasirašyti pareiškėjo apskaitos dokumentus, neturi neišnykusio arba nepanaikinto teistumo arba dėl pareiškėjo ir partnerio (-ių) per paskutiniuosius 5 metus nebuvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis pagal veikas, nustatytas Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo“, priedo „Apribojimų skirti Europos Sąjungos finansinę paramą, 2004–2009 metų Europos ekonominės erdvės ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų, 2009–2014 metų Europos ekonominės erdvės ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų, 2007–2012 metų Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos finansinę paramą aprašas“ 2 punkte <i>(jei pareiškėjo arba partnerio (-ių) veikla yra finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, ir (arba) valstybės pinigų fondų, ši nuostata nėra taikoma);</i> 5.4.4. paraiškos vertinimo metu pareiškėjui ir partneriui (-iams), jei jis (jie) yra įmonė (-ės), perkėlus (-ios) gamybinę veiklą valstybėje narėje arba į kitą valstybę narę, nėra taikoma arba nebuvo taikoma išieškojimo procedūra <i>(ši nuostata nėra taikoma viešiesiems juridiniams asmenims);</i> 5.4.5. paraiškos vertinimo metu pareiškėjui ir			
---	--	--	--

partneriui (-iams) nėra taikomas apribojimas (iki 5 metų) neskirti ES finansinės paramos dėl trečiųjų šalių piliečių nelegalaus įdarbinimo (<i>ši nuostata nėra taikoma viešiesiems juridiniams asmenims</i>); 5.4.6. paraiškos vertinimo metu pareiškėjui ir partneriui (-iams) nėra taikomas apribojimas gauti finansavimą dėl to, kad per sprendime dėl lėšų grąžinimo nustatytą terminą lėšos nebuvo grąžintos arba grąžinta tik dalis lėšų (<i>šis apribojimas netaikomas įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, ir (arba) valstybės pinigų fondų, įstaigoms, kurių veiklai finansuoti yra skiriama 2007–2013 metų ES fondų ar 2014–2020 metų ES struktūrinių fondų techninė parama, Europos investicijų fondui ir Europos investicijų bankui</i>); 5.4.7. paraiškos vertinimo metu pareiškėjas ir partneris (-iai) Juridinių asmenų registrai yra pateikę metinių finansinių ataskaitų rinkinius, taip pat metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinius, kaip nustatyta Juridinių asmenų registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro įsteigimo ir Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ (<i>ši nuostata taikoma tik tais atvejais, kai finansines ataskaitas būtina rengti pagal įstatymus, taikomus juridiniam asmeniui, užsienio juridiniam asmeniui ar kitai organizacijai arba jų filialui</i>);			
5.5. pareiškėjas ir partneris turi (gali užtikrinti) pakankamus administravimo gebėjimus vykdyti projektą;	Pareiškėjo administraciniai gebėjimai turi atitikti reikalavimus, nustatytus Aprašo 15 punkte.		

5.6. projekto parengtumas atitinka projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytus reikalavimus. <i>(Atitiktį šiam vertinimo aspektui vertina ministerija prieš tai, kai projektas įtraukiamas į valstybės projektų sąrašą, taip pat įgyvendinančioji institucija paraiškų vertinimo metu.);</i>	Projekto parengtumas turi atitikti reikalavimus, nustatytus šio Aprašo 31 punkte.	<i>Įgyvendinančiosios institucijos įvertinimas</i>	
5.7. partnerystė projekte yra pagrįsta ir teikia naudą. <i>(Šis vertinimo aspektas vertinamas tik tais atvejais, jei pareiškėjas numato įgyvendinti projektą kartu su partneriu.);</i>			
6. Projektas turi apibrėžtus, aiškius ir užtikrintus projekto išlaidų finansavimo šaltinius.			
6.1. pareiškėjo ir (ar) partnerio įnašas atitinka projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytus reikalavimus ir yra užtikrintas jo finansavimas. <i>(Šis vertinimo aspektas taikomas tik tais atvejais, jei paraiškoje numatytas nuosavas įnašas ir (arba) nuosavas įnašas privalomas pagal projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus.);</i>			
6.2. užtikrintas netinkamų finansuoti su projektu susijusių išlaidų padengimas;			
6.3. užtikrintas finansinis projekto (veiklų) rezultatų tęstinumas;			
7. Užtikrintas efektyvus projektui įgyvendinti reikalingų lėšų panaudojimas.			
7.1. projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimas pagrįstas sąnaudų ir naudos analizės rezultatais: <i>(Atitiktį šiam vertinimo aspektui vertina ministerija prieš tai, kai projektas įtraukiamas į valstybės projektų sąrašą, vadovaudamiesi vadovaujančiosios institucijos rengiama Optimalios</i>		<i>(Įgyvendinančioji institucija, pildydama tinkamumo finansuoti vertinimo lentelę, perkelia ministerijos atlikto projekto pasiūlymo vertinimo išvadą ir skiltyje</i>	

projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodika, kuriai pritaria Veiksmų programos valdymo komitetas ir kuri skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt. Šis vertinimo aspektas netaikomas projektams, kai išimties nustatytos Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodikoje. Šis vertinimo aspektas netaikomas projekto įgyvendinimo metu.);		„Komentarai“ nurodo šios išvados pavadinimą ir datą).	
7.1.1. projekto įgyvendinimo alternatyvoms įvertinti naudojamos pajamų, sąnaudų, finansavimo šaltinių, sukuriamos naudos ir kitos prielaidos yra pagrįstos;			
7.1.2. projekto įgyvendinimo alternatyvoms įvertinti naudojamas vienodas pagrįstos trukmės analizės laikotarpis;			
7.1.3. projekto įgyvendinimo alternatyvoms įvertinti naudojama vienoda pagrįsto dydžio diskonto norma;			
7.1.4. optimali projekto įgyvendinimo alternatyva pasirinkta pagal projekto įgyvendinimo alternatyvų finansinių ir (arba) ekonominių rodiklių (grynosios dabartinės vertės, vidinės grąžos normos, naudos ir sąnaudų santykio) reikšmes;			
7.1.5. pasirinktai projekto įgyvendinimo alternatyvai realizuoti nėra žinomų teisinių, techninių ir socialinių apribojimų;			
7.2. projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimas pagrįstas sąnaudų efektyvumo rodikliu. (Šis vertinimo aspektas taikomas projektams, kuriems netaikomas šių metodinių nurodymų 7.1 papunktyje nurodytas vertinimo aspektas. Atitiktį šiam vertinimo aspektui vertina ministerija prieš tai, kai projektas įtraukiamas į valstybės projektų sąrašą, vadovaudamiesi		(Įgyvendinančioji institucija, pildydama tinkamumo finansuoti vertinimo lentelę, perkelia ministerijos atlikto projekto pasiūlymo vertinimo išvadą ir skiltyje „Komentarai“ nurodo šios išvados	

<i>vadovaujančiosios institucijos rengiama Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodika, kuriai pritaria Veiksmų programos valdymo komitetas ir kuri skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt. Šis vertinimo aspektas netaikomas projektams, kai išimties nustatytos Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodikoje. Šis vertinimo aspektas netaikomas projekto įgyvendinimo metu.);</i>		<i>pavadinimą ir datą).</i>	
7.3. įvertintos pagrindinės projekto rizikos ir suplanuotos rizikų valdymo priemonės bei joms įgyvendinti reikalingi ištekliai;			
7.4. numatytos projekto veiklos atitinka tinkamoms finansuoti veikloms ir jų apimtims nustatytus reikalavimus. Išlaidos atitinka nustatytus reikalavimus ir yra būtinos projektams įgyvendinti. Veiklos ir išlaidos suplanuotos efektyviai ir pagrįstai, įvertinus ir iki paraiškos pateikimo pradėtas ar įvykdytas viešųjų pirkimų procedūras. Vertinant pareiškėjo ir partnerio (-ių) įgyvendintus ir (arba) įgyvendinamus projektus toms pačioms veikloms ir išlaidoms finansavimas nėra skiriamas pakartotinai;	Vertinama, ar: - projekto išlaidos atitinka 2014–2020 m. rekomendacijas dėl projektų išlaidų atitikties ES struktūrinių fondų reikalavimams; - veiklų įgyvendinimo ir išlaidų patyrimo grafikas atitinka projektų apimtį.		
7.5. pareiškėjas gali įgyvendinti projekto tikslus, veiklas, uždavinius bei pasiekti rezultatus per projekto įgyvendinimo laikotarpį; projekto įgyvendinimo trukmė, vieta atitinka projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytus reikalavimus;	Projekto įgyvendinimo trukmė/ terminas ir vieta turi atitikti šio Aprašo 21 ir 23 punktuose nustatytus reikalavimus.		
7.6. projektas atitinka kryžminio finansavimo reikalavimus. (<i>Taikoma tik tais atvejais, jei paraiškoje numatytas kryžminis finansavimas.</i>);	Netaikoma.		
7.7. teisingai pritaikyta fiksuotoji projekto išlaidų norma (<i>taikoma tik tais atvejais, jei paraiškoje yra numatyta taikyti šiuos supaprastintus išlaidų</i>	Projektui taikoma fiksuotoji norma turi atitikti reikalavimus, nustatytus šio Aprašo 46 punkte.		

<i>apmokėjimo būdus ir (ar) apdovanojimus);</i>			
7.8. paraiškoje teisingai nurodyta projekto kategorija, iš projekto planuojamos gauti pajamos (taip pat ir grynosios pajamos) teisingai apskaičiuotos ir teisingai nustatytas projektui reikiamo finansavimo dydis, atsižvelgiant į tai, ar įgyvendinant projektą: – negaunama pajamų; – gaunama pajamų ir jos yra įvertintos iš anksto; – gaunama pajamų, bet jų iš anksto neįmanoma apskaičiuoti. <i>(Šis vertinimo aspektas netaikomas, kai iš ERPF ar SF bendrai finansuojamo projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma neviršija 1 000 000 eurų, kai iš ESF bendrai finansuojamo projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma neviršija 50 000 eurų, kai projektams taikoma valstybės pagalba, apdovanojimams ir grąžinamosioms subsidijoms (kai grąžinama visa paramos suma), fiksuotosioms sumoms, fiksuotiesiems į kainiams ir bendro veiksmų plano projektams, jeigu juos nustatant buvo atsižvelgta į numatomas gauti grynąsias pajamas, taip pat techninės paramos projektams, taip pat jeigu pagal reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 str. 3 dalies a punktą ūkio sektoriui taikoma grynujų pajamų fiksuotoji norma, išreikšta pajamų procentais.);</i>			
8. Projekto veiklos vykdomos tinkamoje 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų veiksmų programos įgyvendinimo teritorijoje.			
8.1. projekto veiklos vykdomos Lietuvos Respublikoje arba ne Lietuvos Respublikoje, bet jas vykdamas sukurti produktai, gauti rezultatai ir nauda (ar jų dalis, proporcinga Lietuvos Respublikos finansiniam įnašui) atitenka Lietuvai ir projektas atitinka bent vieną iš šių sąlygų: a) iš ERPF ir SF bendrai finansuojamo projekto veiklą, vykdomą ne Lietuvos Respublikoje, bet ES teritorijoje, išlaidos neviršija procento, nustatyto	Projekto veiklą vykdomo teritorija turi atitikti šio Aprašo 23 punkte nustatytus reikalavimus.		

projektų finansavimo sąlygų apraše; arba pagal projektų finansavimo sąlygų aprašą vykdomos reprezentacijai skirtos veiklos; b) iš ESF bendrai finansuojamo projekto veiklos vykdomos: ES teritorijoje; ne ES teritorijoje, bet tokių veiklų išlaidos neviršija procento, nustatyto projektų finansavimo sąlygų aprašė. c) vykdomos techninės paramos projektų veiklos.			
---	--	--	--

Galutinė projekto atitikties bendriesiems reikalavimams vertinimo išvada:

1) Ar paraiška atitinka projektinį pasiūlymą ir valstybės projektų sąrašą?

☐ Taip

☐ Ne

☐ Taip su išlyga

Komentariai: _____

(Jei palyginus su projektiniu pasiūlymu paraiškoje yra atlikti esminiai pakeitimai (kaip jie apibrėžti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316, 122.2 papunktyje), žymima „Ne“ ir komentaro laukelyje nurodoma, kokie konkrečiai pakeitimai buvo atlikti.

Jei palyginus su valstybės projektų sąrašu paraiškoje yra atlikti esminiai pakeitimai, t. y. kai keičiasi pareiškėjas, viršijama projektui numatomas skirti finansavimo lėšų suma, žymima „Ne“ ir komentaro laukelyje nurodoma, kokie konkrečiai pakeitimai buvo atlikti.

Jei palyginus su projektiniu pasiūlymu ir (ar) valstybės projektų sąrašu paraiškoje yra atlikti neesminiai pakeitimai, žymima „Taip su išlyga“ ir komentaro laukelyje nurodoma, kokie konkrečiai pakeitimai buvo atlikti.)

2) Paraiška įvertinta teigiamai pagal visus bendruosius reikalavimus ir specialiuosius kriterijus:

☐ Taip

☐ Ne

☐ Taip su išlyga

Komentariai: _____

(Pildant lentelę SFMIS, jei nors viename lentelės 3 stulpelio laukelyje yra pažymėtas atsakymas „Ne“, šiame klausime automatiškai pažymima „Ne“, ir į komentarų laukelį perkeliama visi komentarai, pateikti prie „Ne“ atsakymų. Jei atsakymų „Ne“ nėra, tačiau nors viename lentelės 3 stulpelio laukelyje yra pažymėtas atsakymas „Taip su išlyga“, šiame klausime automatiškai pažymima „Taip su išlyga“ ir į komentarų laukelį perkeliama visi komentarai, pateikti prie „Taip su išlyga“ atsakymų. Visus į komentarų laukelį perkeltus atsakymus įgyvendinančioji institucija gali redaguoti. Kol toks funkcionalumas nebus realizuotas SFMIS, į šį klausimą įgyvendinančioji instituciją įrašo atsakymą pati (neautomatiškai), bet komentaro laukelio pildyti neprivaloma.)

3) Pareiškėjas nebandė gauti konfidencialios informacijos arba daryti poveikio vertinimą atliekančiai institucijai dabartinio paraiškų vertinimo arba atrankos proceso metu:

☐ Taip, nebandė

☐ Ne, bandė

Komentarai: _____

(Privaloma pildyti tik atsakius „Ne, bandė“, t. y. nurodomos faktinės aplinkybės.)

Bendra projekto vertė ¹ , Eur	Didžiausia galima projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustatyta projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma:					Pajamos, mažinančios tinkamų deklaruoti EK išlaidų sumą, Eur	Didžiausia EK tinkamų deklaruoti išlaidų suma, Eur
	Iš viso, Eur	Iš jų:					
		Prašomos skirti lėšos – iki, Eur	Dalis nuo tinkamų finansuoti išlaidų, proc.	Pareiškėjo ir partnerio (-ių) nuosavos lėšos, Eur	Dalis nuo tinkamų finansuoti išlaidų, proc.		

Pastabos:

(Šiame laukelyje pagal poreikį gali būti įrašomos papildomos sąlygos, kurias II, atsižvelgdama į projekto rizikingumą, siūlo įtraukti į projekto sutartį.)

(paraiškos vertinimą atlikusios institucijos atsakingo asmens pareigų pavadinimas)

(data)

(vardas ir pavardė, parašas*)

* Jei pildoma popierinė versija

¹ Bendra projekto vertė apima ir tinkamas, ir netinkamas išlaidas.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-531](#), 2016-08-04, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21328

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. balandžio 22 d. įsakymo Nr. D1-271 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-APVA-V-016 „Saugomų teritorijų ir valstybinės reikšmės parkų tvarkymas, pritaikymas lankymui“ projektų finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-693](#), 2016-10-14, paskelbta TAR 2016-10-14, i. k. 2016-25168

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. balandžio 22 d. įsakymo Nr. D1-271 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-APVA-V-016 „Saugomų teritorijų ir valstybinės reikšmės parkų tvarkymas, pritaikymas lankymui“ projektų finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-871](#), 2016-12-12, paskelbta TAR 2016-12-13, i. k. 2016-28798

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. balandžio 22 d. įsakymo Nr. D1-271 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-APVA-V-016 „Saugomų teritorijų ir valstybinės reikšmės parkų tvarkymas, pritaikymas lankymui“ projektų finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-498](#), 2017-06-08, paskelbta TAR 2017-06-12, i. k. 2017-09832

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. balandžio 22 d. įsakymo Nr. D1-271 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės 05.4.1-APVA-V-016 „Saugomų teritorijų ir valstybinės reikšmės parkų tvarkymas, pritaikymas lankymui“ projektų finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo